

2. helluntain jälkeinen viikko, torstai

Päivän epistola

(Room. 5: 10 – 16)

”Veljet, jos kerran Jumalan Pojan kuolema sovitti meidät Jumalan kanssa, kun olimme hänen vihollisiaan, paljon varmemmin on Jumalan Pojan elämä pelastava meidät nyt, kun sovinto on tehty. Eikä siinä vielä kaikki. Me saamme myös riemuita Jumalastamme, kun nyt olemme vastaanottaneet Herramme Jeesuksen Kristuksen valmistaman sovituksen. Yhden ainoan ihmisen teko toi maailmaan synnin ja synnin mukana kuoleman. Näin on kuolema saavuttanut kaikki ihmiset, koska kaikki ovat tehneet syntiä. Olihan synti maailmassa ennen lain antamistakin, mutta missä lakia ei ole, siellä ei synneistä pidetä kirjaa. Kuolema kuitenkin hallitsi Aadamista Moosekseen asti kaikkia, myös niitä, jotka eivät Aadamin tavoin syyllistyneet rikkomukseen. Aadam oli esikuva siitä, joka oli tuleva. Rikkomusta ei kuitenkaan voi verrata armoon. Yhden ainoan ihmisen rikkomus on tosin tuottanut kaikille kuoleman, mutta vielä paljon runsaammin ovat Jumalan armo ja hänen lahjansa tulleen yhden ainoan ihmisen, Jeesuksen Kristuksen, ansiosta kaikkien osaksi. Tätä lahjaa ei voi edes verrata yhden ihmisen synnin seurauksiin, sillä yhden ihmisen teon seurauksena oli kadotustuomio, mutta Jumalan armosta kaikkien rikkomusten seuraukseksi tulikin vapauttava tuomio.”

”Kun olimme hänen vihollisiaan” viittaa tilanteeseen, kun ihminen oli vielä syntinen, erossa Jumalasta. Kristuksen kuolema muutti tilanteen. Suhde on uudistettu. Erossa oleva ihminen voi palata ihmisen ja Jumalan alkuperäiseen, läheiseen suhteeseen.

”Paljon varmemmin on Jumalan Pojan elämä pelastava meidät nyt, kun sovinto on tehty.” Tämä on yksi seuraus vanhurskautumisesta. Meillä on mahdollisuus elää ylösnousseen Jumalan Pojan kanssa ja näin edetä kohti pelastusta.

Ne, jotka vastaanottavat Kristuksen rakkauden, yhdistetään Jumalan kanssa. Jumala ei ole luopunut rakkaudestaan langennuttakin ihmistä kohtaan, sillä Hän on muuttumaton. Ihminen oli se, joka luopui Jumalasta ja sen takia ihmisen tulee nyt muuttua ja palata Jumalan luo. Vaikka ihminen kapinoi Jumalaa vastaan, Jumala työskenteli meidän pelastukseksimme.

”Me saamme myös riemuita Jumalastamme” kertoo isosta muutoksesta. Vanhan testamentin Jumalaa pelättiin. Nyt Kristuksen kuoleman jälkeen me voimme kokea Jumalan rakkauden.

Tekstimme loppuosassa siirrytään käsittelemään Aadamin tekoa ja Kristuksen toiminnan vaikutusta Aadamin teon seurauksiin. Lyhyesti voidaan sanoa, että Aadamin lankeemus toi kuoleman maailmaan, mutta Kristus toi elämän, Aadamin kautta tuli synty maailmaan, Kristuksen kautta oikeamielisyys ja sen kanssa iankaikkinen elämä.

”Yhden ainoan ihmisen teko toi maailmaan synnin ja synnin mukana kuoleman”. Tässä yhteydessä yksi ihminen tarkoittaa Adamia, Paavali ei mainitse Eevaa, vaikka tämä oli omalta osaltaan osallinen Aadamin teossa. Paavali suorastaan leikittelee sanoilla ”yksi ihminen”, sillä se esiintyy nyt olevassa tekstissä ja sen jälkeen yhteensä 12 kertaa. Välillä yksi ihminen tarkoittaa Adamia, välillä Jeesusta. Tässä yhteydessä Paavali tekee sekä synnistä että kuolemasta persoonan. Kuolema ei tässä yhteydessä tarkoita fyysistä kuolemaa, vaan eroa Jumalasta, elämän lähteestä. Paavalialla on voinut inspiroida Viisauden kirja: ”Mutta perkeleen kateudesta tuli kuolema maailmaan, ja ne, jotka hänen omansa ovat, saavat sen kokea.” (Viisauden kirja 2: 24). Paavali ymmärtää, että Aadamin teon kautta synty tuli vaikuttamaan koko ihmiskunnassa. Hän ei määrittele tarkasti, miten se tapahtuu. Mutta hän ei syytä Adamia, sillä ”kaikki ovat tehneet syntiä”. Adam mahdollisti synnin tulemisen maailmaan, mutta ihminen itse tekee syntiä ja tekemistään synneistä ihminen on vastuussa. Kirkko ei näe tässä ajatusta perisyynnistä, vaan taipumuksen synnin tekemiseen.

”Olihan synty maailmassa ennen lain antamistakin” kertoo ajasta Adamista Moosekseen. ”Missä lakia ei ole, siellä ei synneistä pidetä kirjaa” tarkoittaa, että siinä mielessä, kuin laki osoittaa syntisyyden, tämän ajan ihmisiä ei voi tuomita lain mukaan, sillä lakia ei ollut olemassa. Mutta ihminen voidaan tällöinkin tuomita ns. luonnollisen lain mukaan (vrt. Room. 1: 18 – 21; 2: 14 – 16).

Tässä yhteydessä kannattaa mainita se ero, mikä oli Aadamin ja Paavalin ajan juutalaisuuden välillä. Adamia kosketi vain yksi sääntö, hän ei saanut syödä hyvän ja pahan tiedon puusta (1. Moos. 2: 16). Vanhan testamentin laki sisälsi jo 613 erilaista sääntöä. Mahdollisuus rikkoa Jumalaa kohtaan oli määritelty paljon tarkemmin. Käskyt löytyvät Mooseksen kirjoista (Toorasta).

Paavali jakaa ihmiskunnan historian kolmeen osaan. Ensin on aika ennen Moosesta. Tällöin laki ei tuominut ihmisen tekoja, sillä lakia ei ollut. Toinen jakso on aika Mooseksesta Jeesukseen, jolloin laki tuomitsi ihmiset, jotka olivat lain alaisia (juutalaiset). Kolmas jakso alkaa Jeesuksesta, joka toiminnallaan vapautti ihmiset lain orjuudesta Jumalan armoon.

Paavali käyttää erikseen sanaa ”rikkomus”. Hän tekee eron sanojen synty ja rikkomus välille. Rikkomus on paha teko, jolla vahingoitetaan sääntöä. Adam teki rikkomuksen, sillä hän söi kielletyn

puun hedelmiä. Mutta ennen Moosesta ei ollut sääntöjä, näin ollen sen ajan ihmiset eivät syyllistyneet sääntöjen rikkomiseen.

”Aadam oli esikuva siitä, joka oli tuleva” tarkoittaa Kristusta. Adam on esikuva Kristuksesta, joka on ihminen, mutta tämä ei merkitse täydellistä vastaavuutta. Kristus on täydellinen, ei vajavainen, niin kuin Aadam.

Tämä kohta Paavalin kirjeessä on synnyttänyt ajatuksen perisynnistä. Paavali ei kuitenkaan puhu tässä periytyvästä synnistä. Aadamin kautta synti tuli maailmaan, mutta ihmiset itse ratkaisevat, tekevätkö syntiä.

Yhden ihmisen rikkomus toi kuoleman, eron Jumalasta. Yhden ihmisen toiminta tuo Jumalan armon ja lahjat kaikille. Kadotustuomio muuttuu Jumalan armosta vapauttavaksi tuomioksi. Tämä tietenkin edellyttää uskoa Kristukseen.

Päivän evankeliumi

(Matt. 8: 23 – 27)

”Siihen aikaan Jeesus astui veneeseen, ja opetuslapset seurasivat häntä. Järvellä nousi äkkiä ankara myrsky. Aallot löivät yli veneen, mutta Jeesus nukkui. Silloin opetuslapset herättivät hänet ja sanoivat: ”Herra, pelasta meidät! Me hukumme.” ”Miksi te noin pelkäätte, vähäuskoiset?” Jeesus sanoi. Sitten hän nousi ja nuhteli tuulta ja aaltoja, ja tuli aivan tyven. Ihmiset hämmästyivät ja sanoivat: ”Mikä tämä mies on? Häntähän tottelevat tuulet ja aallotkin.”

Sama kertomus löytyy sekä Markukselta (Mark. 4: 35 - 41) että Luukkaalta (8: 22 - 25). Markukselta saamme tiedon, että lähdettäessä liikkeelle vastarannalle oli jo ilta. On epäselvää, onko kirjoittaja saanut vaikutteita kuvaukseensa psalmeista (Ps. 107: 23 – 32, 104: 5 – 9). Matteus on tarkentanut Markuksen tekstiä sillä tavoin, että tämä kuvaus sopii ylösnousemuksen jälkeiseen kirkon elämään.

Markus kuvatessaan tapahtumaa, käyttää sanaa, joka kuvaa myrskytuulta. Matteuksen kreikankielinen sana on toinen, se voi olla myrsky tai maanjäristys. Matteuksen evankeliumin loppupuolella sana suomennetaan maanjäristyksenä tai maan vavahteluna (Matt. 24: 7, 27: 54, 28: 2). Sanalla on kuvattu viihteisten aikojen kauhujä.

Jeesus oli nukkumassa. Tullessaan ihmiseksi Hän otti ihmisluonnon ja ihmisenä Hänen tuli myös

levätä. Opetuslapset herättävät Hänet. ”Herra, pelasta meidät! Me hukumme.” Tämä evankeliumin teksti on muodostunut Kirkossa rukoukseksi, jota käytetään hädän hetkellä.

Markuksen evankeliumin mukaan Jeesus sanoi opetuslapsilleen: ”Eikö teillä vielääkään ole uskoa?” (Mark. 4: 40) Matteuksen mukaan Hän sanoi: ”vähäuskoiset”. Markuksen mukaan usko puuttui kokonaan, Matteuksen mukaan sitä oli, mutta liian vähän tai usko oli ”halvaantunut”. Tämä kuvaa seurakuntien tilannetta toisella ja kolmannella vuosisadalla.

Markuksen mukaan liikkeellä oli useampia veneitä, Matteus vaikenee muista veneistä. ”Ihmiset hämmästyivät ja sanoivat” voi viitata joko läsnäolijoihin, jotka näkivät tuulen tyyntymisen tai se voi olla ensimmäisten seurakuntien jäsenten reaktio kertomukseen.

Kirkon opettajat tekevät mielenkiintoisia huomioita. Selittäessään kertomusta he tavallisesti kuvaavat myrskyävää merta kaikkina niinä vaikeuksina, mitä opetuslapset tulevat kokemaan myöhemmin, niin pieksmistä, vankeutta kuin oikeudenkäyntejäkin. Näissä tilanteissa heidän pitää muistaa, että Jeesus on heidän kanssaan. Heidän tulee turvautua Jeesukseen, niin kuin he vähäisellä uskollaan turvautuivat Häneen myrskyssä. Sitä uskoa kuitenkin oli, sillä he pyysivät: ”Herra, pelasta meidät!” Vene kuvaa tässä Kirkkoa. Tämä tapahtuma opetti opetuslapsille, ettei pidä olla pelkuri. Jeesus ensin rauhoitti opetuslapsiaan, vasta sen jälkeen tyynnytti myrskyn.

”Mikä mies tämä on? Häntähän tottelevat tuulet ja aallotkin.” Teksti sisältää kaksi ajatusta, jotka läsnäolijoille olivat vastakkaisia. Jeesusta pidettiin ihmisenä. Samalla Hänen tekonsa todistavat, että Hän toimii Jumalan tavoin. Tapahtuma on ajalta ennen ristinkuolemaa ja ylösnousemista. Vielä ei ymmärretty, että Jumala tuli ihmiseksi.

Teksti vertaa Jeesusta profeettaa Joonaaseen (vrt. Joona 1: 4, Joona myrskyssä ja 1: 5 – 6, Joona nukkumassa). Tässä osoitetaan, että Jeesus on suurempi kuin Joona. Joonaa pyydettiin ”huutamaan avuksi Jumalaa” ja Joona ilmoitti palvelevansa Herraa. Jeesus sen sijaan toimi itse suoraan ja nuhteli tuulta. Hän käytti tässä Jumalalle kuuluvaa valtaa (vrt. Job 38: 8 – 11; Ps. 65: 6 – 8; 107: 29; Jes. 51: 9 – 10). Kirkon käsityksen mukaan Hän hillitsi Paholaisen voiman, joka uhkasi luotua järjestystä (vrt. Ps. 46; Ilm. 13: 1; 21: 1)..